

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα • Τόμος 26 • 2017
Analecta Periodontologica • Volume 26 • 2017

Επίσημη έκδοση της Ελληνικής Περιοδοντολογικής Εταιρείας
Official publication of the Hellenic Society of Periodontology

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ιωάννης Βούρος
Ξανθήπη Δερέκα
Ανθούλα Διαμάντη-Κηπιώτη
Βασίλειος Πανής

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΕΚΔΟΤΗΣ

Ανθούλα Διαμάντη-Κηπιώτη

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανθούλα Διαμάντη-Κηπιώτη
Αντώνης Κωνσταντινίδης
Ανδρέας Παράσχος

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Π.Ε.)**

Ήλιδος 54-56
11527, Αθήνα
Τηλ-Fax: 210 7484167
Τηλ: 210 7488482
e-mail: info@periodontology.gr
Ιστότοπος: www.periodontology.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ε.Π.Ε.

Πρόεδρος
Φοίβος Μαδιανός

Αντιπρόεδρος
Χάρης Καλαϊτζάκης

Απερχόμενος Πρόεδρος
Πέτρος Δαμουλής

Γενικός Γραμματέας
Βασίλειος Παπαϊωάννου

Ταμίας
Νικόλαος Μάρκου

Μέλη
Σπύρος Βασιλόπουλος
Σωτήρης Ζησόπουλος
Γιώργος Χαραλαμπίκης

Αναπληρωματικά μέλη
Δήμητρα Σακελλάρη
Ξανθήπη Δερέκα

Τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* εκδίδονται μια φορά το χρόνο και βασίζονται στη διαδικασία κρίσης των υποβαλλόμενων άρθρων. Εκδόθηκαν πρώτη φορά το 1990 και είναι η επίσημη έκδοση της ΕΠΕ. Ωστόσο, το περιεχόμενο και οι δηλώσεις που δημοσιεύονται στο έντυπο εκφράζουν τις θέσεις των συγγραφέων και δεν αποτελούν απόψεις της ΕΠΕ. Η έντυπη μορφή των *Περιοδοντολογικών Αναλέκτων* συνοδεύεται από το αντίστοιχο ηλεκτρονικό έντυπο στο δικτυακό τόπο: www.periodontology.gr. Η πρόσβαση της ηλεκτρονικής μορφής του έντυπου είναι ελεύθερη. Από τον επεταικό 20ο τόμο (2009), τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* εκδίδονται ταυτόχρονα στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα.

Πλαίσιο και στόχοι

Βασικός σκοπός των *Περιοδοντολογικών Αναλέκτων* είναι να αποτελέσει ένα μέσο για τη διάδοση της σύγχρονης επιστημονικής και κλινικής προόδου στον τομέα της περιοδοντολογίας και των συναφών ειδικοτήτων σε κλινικούς, ερευνητές, και συναδέλφους στον ακαδημαϊκό χώρο. Η θεματολογία που καλύπτεται περιλαμβάνει τη δομή, παθοφυσιολογία και επούλωση των περιοδοντικών ιστών, τη διάγνωση, ταξινόμηση, επιδημιολογία, μικροβιολογία, και ανοσολογία των περιοδοντικών νόσων, την πρόληψη, πρόγνωση και αντιμετώπιση των περιοδοντικών καθολογικών καταστάσεων και την εμφυτευματολογία.

Υποβολή χειρόγραφων

Τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* δημοσιεύουν επιστημονικά άρθρα. Οι συγγραφείς θα πρέπει να ακολουθούν τις σχετικές οδηγίες που βρίσκονται στο δικτυακό τόπο: www.periodontology.gr. Τα χειρόγραφα υποβάλλονται στην Συντακτική Επιτροπή μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Συνδρομές

Η συνδρομή στην έντυπη μορφή είναι υποχρεωτική για τα ενεργά μέλη της ΕΠΕ και συνυπολογίζεται με την ετήσια συνδρομή της ΕΠΕ. Η ετήσια συνδρομή είναι: € 20 (μέλη ΕΠΕ), € 25 (μέλη Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Περιοδοντολογίας και συνδρομητές στην Ελλάδα), € 50 (συνδρομητές εξωτερικού), € 80 (ιδρύματα, βιβλιοθήκες και άλλοι φορείς).

Διαφημίσεις

Οι διαφημίσεις που περιέχονται στα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* εξετάζονται και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο πριν τη δημοσίευση. Ωστόσο, η εμφάνιση διαφήμισης στα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* δεν αποτελεί έγκριση του προϊόντος ή των ισχυρισμών του κατασκευαστή από την ΕΠΕ.

Copyright® 2017 Hellenic Society of Periodontology. All Rights Reserved.

Υποβολή χειρόγραφων

Τα χειρόγραφα υποβάλλονται στην συντακτική επιτροπή μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: info@periodontology.gr

Υπεύθυνος εκτύπωσης

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ Μ.Ε.Π.Ε.
Σκουφά 64, Αθήνα
Τηλ.: 210 3814 939, Fax: 210 3803 327
e-mail: odvima@otenet.gr

Εισαγωγικό σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής.....	9
Ταξινόμηση των νόσων του περιοδοντίου: παρελθόν, παρόν και μέλλον	13
<i>Χρύσα Δελατόλα, Bruno G Loos, Marja Laine</i>	
Έκφραση της IL-17 και του υποδοχέα της σε ουλικούς ιστούς μετά από μη χειρουργική περιοδοντική θεραπεία. Πιλοτική μελέτη	31
<i>Ξανθίππη Δερέκα, Κλεοπάτρα Μαρκοπούλου, Ι. Φανουράκης, Παναγιώτης Κορομάντζος, Σ. Τσελένη-Μπαλαφούτη, Ιωάννης Βρότσος</i>	
Η συμβολή του συνένζυμου Q10 στην αντιμετώπιση της περιοδοντικής νόσου	45
<i>Α. Δομαζινάκη, Π. Ντόκου, Ι. Φουρμούζης, Ι. Κ. Καρούσης</i>	
Διατήρηση του αποτελέσματος της περιοδοντικής θεραπείας	55
<i>Ιωάννης Σιαμαντάς, Ιωάννα Τσιλιγκρού, Βασίλης Πανής</i>	
Η ακτινοβολία Laser ως συμπληρωματική θεραπευτική προσέγγιση της μη χειρουργικής περιοδοντικής θεραπείας. Δυνατότητες και περιορισμοί	79
<i>Φώτης Κατσικάνης, Ιωάννης Βούρος</i>	
Χειρουργικές τεχνικές ελάχιστης παρέμβασης στο περιοδόντιο	105
<i>Ιωάννα Τσαχουρίδου, Ιωάννης Βούρος</i>	
Δόντια και κερατινοποιημένοι ιστοί.....	125
<i>Αναστάσιος Γκατζώνης, Αναστάσιος Βρεττός</i>	
Τα νέα της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Περιοδοντολογίας 2017	145
<i>Γιώργος Μπαλτάς</i>	
Ημερίδα καθηγητή Jan Lindhe	151
Οδηγίες για τους συγγραφείς	153

EDITORIAL BOARD

J. Vouros
X. Dereka
A. Diamanti-Kipioti
V. Panis

EDITOR EMERITUS

A. Diamanti-Kipioti

ADVISORY BOARD

A. Diamanti-Kipioti
A. Konstantinidis
A. Parashis

HELLENIC SOCIETY OF PERIODONTOLOGY (HSP)

54-56 Ilidos Street

115 27, Athens

Tel-Fax: +30-2107484167

Tel: +30-2107488482

e-mail: info@periodontology.gr

Web page: www.periodontology.gr

HSP BOARD OF DIRECTORS

President

Phoebus Madianos

Vice President

Charalampos Kalaitzakis

Past President

Petros Damoulis

Secretary General

Vasilios Papaioannou

Treasurer

Nikolaos Markou

Members

Spiros Vasilopoulos

Sotiris Zisopoulos

George Charalampakis

Non-voting members

Demetra Sakellari

Xanthippi Dereka

Analecta Periodontologica is published once a year and is a peer-reviewed journal. *Analecta Periodontologica* was first published in 1990 and is the official publication of the HSP. However, the statements and opinions contained in this publication reflect opinions of the authors and do not express policies of the HSP. The printed version of *Analecta Periodontologica* is accompanied by an online counterpart at the following webpage: www.periodontology.gr. Free access to the online version of the journal is provided by HSP. Starting with the 20th anniversary volume (2009), *Analecta Periodontologica* is published in both Greek and English languages.

Aim and scope

The aim of *Analecta Periodontologica* is to provide a forum for the dissemination of up-to-date clinical and scientific progress in the field of periodontology and related disciplines to practicing clinicians, researchers, scholars and colleagues in the academic field. Topics covered include the structure, pathophysiology, and healing of periodontal tissues; the diagnosis, classification, epidemiology, microbiology, and immunology of periodontal diseases; the prevention, prognosis, and treatment of periodontal pathological conditions with conventional and advanced therapeutic techniques; and implant dentistry.

Submission of manuscripts

Analecta Periodontologica publishes only scientific articles. All invited prospective authors should carefully follow the author guidelines posted online at the following website: www.periodontology.gr. Manuscripts should be submitted to the editorial board of the journal.

Subscription and rates

Subscription to the printed journal is mandatory for active members of the HSP and is included in the annual society membership. Annual rates: € 20 (HSP members), € 25 (European Federation of Periodontology members and domestic), € 50 (international), € 80 (institutions, libraries, and other organizations).

Advertising

All advertising contained in *Analecta Periodontologica* is reviewed and approved by the HSP Board of Directors before printing. However, the publication of an advertisement in *Analecta Periodontologica* does not constitute approval of the product or of the manufacturer's claims by HSP.

Copyright® 2017 Hellenic Society of Periodontology. All Rights Reserved.

Publisher

ODONTIATRIKO VIMA M.E.P.E.

64 Skoufa, Athens, Greece

Tel.: 0030 210 3814 939, Fax: 0030 210 3803 327

e-mail: odvima@otenet.gr

Introductory Note by the Editorial Committee	9
Classification of periodontal diseases: history, present and future.	13
<i>Chryssa Delatola, Bruno G Loos, Marja Laine</i>	
IL-17 expression and its receptor in gingival tissues after non-surgical periodontal treatment. A pilot study.	31
<i>Xanthippi Dereka, Cleopatra Markopoulou, G. Fanourakis, Panagiotis Koromantzou, S. Tseleni-Balafouta, Ioannis Vrotsos</i>	
The contribution of Q10 coenzyme in the treatment of periodontal disease.	45
<i>A. Domazinaki, P. Dokou, I. Fourmouzis, I.K. Karoussis</i>	
Periodontal maintenance.	55
<i>Ioannis Siamantas, Ioanna Tsiligkrou, Vassilis Panis</i>	
The Laser irradiation as adjunctive therapeutic approach to non-surgical periodontal treatment. Possibilities and limitations.	79
<i>Fotis Katsikanis, Ioannis Vouros</i>	
Minimally invasive periodontal surgical techniques.....	105
<i>Ioanna Tsachouridou, Ioannis Vouros</i>	
The role of keratinized tissues around teeth.	125
<i>Anastasios Gkatzonis, Anastasios Vrettos</i>	
The European Federation of Periodontology news 2017	145
<i>George Baltas</i>	
One-day presentation with professor Jan Lindhe.....	151
Author guidelines.....	153

